

JORDI VICENT

JORDI VICENT

ANGOIXA AL CAMP DE MORVEDRE

« El govern ens ha enganyat »

Al Port de Sagunt sembla que torna la mobilització, l'hora d'exigir el compliment dels pactes que van permetre la «reconversió». L'escepticisme, la indolència, però, són una pràctica que s'ha estés per tota la comarca. «Molta gent s'ha acostumat a perdre», diuen des de les organitzacions sindicals.

Fúlvia Nicolàs

«Ja els podeu fer saber als de la línia blanca, els del Llobregat, que si el govern els ha de reconvertir com ens ha reconvertit a Sagunt, van dats. Ho tenen clar, vaja. Però com la televisió i els mitjans de comunicació s'han empescat allò que ara el Camp de Morvedre és un paradís... ¡Que els ho pregunten als vuit mil aturats de la comarca!». Qui diu això és el president de l'Associació de Comerciants del Port de Sagunt, Alberto Martínez Gil, propietari d'una petita botiga de confecció en un cèntric carrer del poble.

El xicot del bar Papi, estratègicament situat davant la porta per on entren cada dia els tres tornos de treballadors d'AHM al Port, pensa el mateix, si bé ho expressa d'una manera més contundent. I també ho pensen, amb algunes matisacions, molts dels membres del comitè d'empresa d'Altos Hornos del Mediterráneo. Tots coincideixen que la vida ha canviat des del tancament de la capçalera de la siderúrgia, l'any 84, malgrat que els dies més penosos, quan s'acabin els ajuts oficials als desocupats, encara estan per arribar.

Diu el comerciant que ha canviat el tarannà del client, «que ara, abans de

comprar, s'ho pensa dues vegades», i la mestra assegura que, els xiquets, els veu «com una mica més trists». Altres saguntins del Port ens diran, també, sense dubtar-ho un moment, que ha canviat la cara del poble, però no s'acaben de posar d'acord a l'hora de matisar què és, exactament, allò que ha variat des del 83. De fet, els diners —que mai no han faltat en aquesta localitat— continuen corrent, segons alguns, més que mai, i comunistes convençuts comenten, amb llàstima i comprensió, que mai no s'havien vist tants cotxes-últim-model pels carrers del poble, «i és que la gent d'ací, quan té diners a les mans, de seguida pensa com gastar-los».

El botiguer, però, no ho veu tan clar. «L'únic que ha augmentat de debò són els comptes corrents de les caixes d'estalvi», diu Alberto Martínez, «perquè les botigues mai no havien venut tan poc com ara». Sembla que el consum de pa ha augmentat molt, mentre davallava el de carn i embotits, i que la campanya de vendes de Nadal ha estat a anys llum de la d'altres nadals. Martínez Gil ho atribueix a la incertesa i l'angoixa que han començat a planar sobre el futur del Port. Encara no s'han començat a veure en la pràctica els resultats dels plans de reocupació massiva que prometia el govern i establien els pactes

signats, i corren rumors que podria tornar a haver-hi reestructuració de plantilla a AHM, que algunes fàbriques que aguantaven estan amb l'aigua al coll, que potser ja no s'obriran algunes de les factories previstes... I la gent del Port sembla molt disposada a creure aquests rumors, perquè els colps que han rebut han estat molt forts i l'esperança és un animal estrany d'ençà que es va perdre la batalla de la reconversió.

«Nosaltres no sabem si els pactes es compliran o no», diuen alguns membres del comitè d'empresa d'AHM, afiliats a Comissions Obreres, «però el ben cert és que encara no hem vist quasi res del que ens prometien, i això és desmoralitzador». «Sabem que, inevitablement, haurem de lluitar encara —i ja comencem a fer-ho pel compliment d'aquells pactes, i això és penós». Aquests sindicalistes, que han conservat el seu treball a la fàbrica, creuen que comptaran una altra vegada amb la solidaritat del poble de Sagunt, «com aleshores», i asseguren que aquesta continua sent la lluita de tots.

Però entre els qui no tenen relació directa amb la fàbrica, aquesta convicció no és tan ferma. «La gent està molt cremada, ja no es creu res, i tants mesos seguits de lluita i acabar perdent és una cosa que no s'oblida

A l'esquerra, escepticisme generalitzat a Sagunt. A la dreta, una antiga mobilització.

La «síndrome Sagunt», al Llobregat

Reconversió als electrodomèstics

La reconversió a Catalunya amenaça la zona industrial del Llobregat. El grup Painsa, format per les empreses d'electrodomèstics Corberó, Domar i Nueva Bru, pot deixar al carrer 1.209 treballadors si la Comissió Delegada per a Afers Econòmics i el Consell de Ministres aproven el pla de reconversió.

El conflicte va iniciar-se l'any passat, i els 1.309 treballadors de la factoria Corberó estan en vaga des del passat dia 7 de gener. El poble d'Esplugues de Llobregat, on es té previst de suprimir la factoria de Corberó, és el més afectat per la reconversió. La vaga general convocada el dia 23 de gener va ser seguida pel 90 % de la població, i l'Ajuntament ha declarat «persones non grates» el ministre d'Indústria, Joan Majó, i el conseller Hortalà.

Les mobilitzacions dels treballadors del grup Painsa s'han fet sentir de valent: els treballadors han ocupat l'Ajuntament d'Esplugues, el de Mollet i el de Sant Andreu de la Barca. Han realitzat manifestacions a Cornellà i Esplugues, s'han tancat a la catedral de Barcelona i van ocupar durant unes hores la Borsa de Barcelona. L'autopista ha estat tallada diverses vegades i també van impedir l'eixida de trens durant unes hores en l'estació de Sants de Barcelona.

Segons aquest Pla de Reconversió, la factoria Corberó deixarà al carrer 488 treballadors dels 1.309 que té l'actual plantilla; la factoria Domar, 241 dels 679 treballadors, i Nueva Bru despatxarà la totalitat de la plantilla, formada per 480 treballadors. Així mateix, desapareixerà la fàbrica Corberó, situada a Esplugues de Llobregat, i la Nova Bru, situada a Viladecans.

· Núria Costa i Oliver

mai», diu el xicot del bar. Ell, molt jove, feia de tant en tant treballs esporàdics en alguna de les empreses subcontractades per AHM, i quan s'acabà la capçalera, s'acabaren les subcontractades.

«Jo, i com jo molts altres joves, estic cremat, ja no em crec res, no veig possibilitats enlloc... No crec que torne a participar en la lluita pel compliment dels acords. Estic segur que el govern ens ha enganyat, però la derrota va ser massa forta, el comitè cedit, i a molts se'ns anaren les ganes de fer la revolució».

El xicot del bar, que s'endeutà fins a les celles per tal de dur l'establiment endavant, continua servint barrejats a tres o quatre vells que escolten la conversa amb displicència. «¿Futur? No, els joves d'això, no en tenim. Amb vuit mil aturats a la comarca, ja em diràs qui ens ha de col·locar...». «No future», diuen moltes de les nombroses pintades amb grafia punk que omplien les bústies, els fanals i les parets del Port. No hi ha futur.

Això, ho diuen també els mestres del col·legi públic Vilamar, en un barri del Port on s'acollí la darrera fornada d'immigrants. «Ací, la majoria

dels pares dels xiquets ja estaven aturats abans del problema d'AHM. Ara, és clar, la seua situació encara és pitjor, perquè tenen menys possibilitats de col·locar-se que abans... I els xiquets, això, ho saben i viuen l'angoixa de la família molt intensament, però callada, interioritzada. Al Port, després del tancament de la capçalera, hi ha hagut molta gent amb problemes psicològics grossos, amb depressions, o malalties clarament psicomàtiques».

Una mestra, ensenyant del col·legi de Begonya, abans propietat d'AHM —on anaven la majoria del fills dels treballadors— i ara transferit a la Generalitat, diu que els xiquets s'ho pensen molt a l'hora de fer treballs manuals, o de comprar llibres o material didàctic... «És que saben que a casa els posaran pegues, que els diran que no es pot gastar...». Diuen que a l'institut de batxillerat va descendir prou la matrícula l'any següent al tancament de la capçalera, i que l'escola d'aprenents d'AHM, des d'on els joves passaven directament a treballar a la factoria, haurà de tancar aviat. Malgrat les promeses del govern, que parlen d'una futura situació d'ocupació massiva, la gent del Port veu el futur ben negre.

Les conseqüències psicològiques dels llargs mesos de lluita van començar a fer-se paleses pocs mesos després de la derrota. «Molts companys —diu un membre del comitè d'empresa— van caure malalts, alguns van morir d'infart, o de càncer, o van quedar com una mica *tocats de l'ala*... i eren gent jove, que abans gaudia de bona salut. És clar, això és difícil de provar, però crec que la tensió nerviosa, i l'esgotament, i aquelles jornades llarguíssimes d'assemblees, i reunions, i viatges, i les negociacions duríssimes, ens van fer molt de mal a tots. A banda el fet meravellós, però no sorprenent, de la solidaritat de tot el poble amb nosaltres, tota la resta fou destructiva, dramàtica. Vam perdre».

Entre els aturats, és clar, hi ha de tot: «Alguns s'han posat a gastar les indemnitzacions i els subsidis, i diuen que viuen millor que mai, i procuren no pensar en el futur. És molt comprensible. Però també n'hi ha molts que no poden acostumar-se a la inactivitat, després de tota una vida de treball. Era molt dur, anar al tall, però ara, sense res a fer en tot el dia i sense esperances de tornar a treballar, i encara joves, n'hi ha molts que estan descrossats», diu el mateix sindicalista.

Malgrat que tothom assegura que al Port sempre s'havia mantingut un nivell de vida bastant alt, «perquè els sous a la siderúrgia eren prou decents, i molt ens costà aconseguir-ho», com diuen els sindicalistes, un fet crida l'atenció: segons els responsables de la residència sanitària de la Seguretat Social, la «Mini-Fe» de Sagunt, l'índex de malalties infeccioses sempre ha estat altíssim. Manuel Pérez, el director, diu que al Port es registren més casos de tuberculosi i d'infeccions gastro-intestinals que en qualsevol altre indret del País Valencià, i que es donen també, amb freqüència, casos de malalties estranyes i poc habituals. «No ho relacione, però, amb el problema d'AHM. Cal tenir en compte que al Port hi ha alguns barris on les condicions sanitàries i la infraestructura higiènica són molt dolentes, i els hàbits familiars no acompanyen precisament la bona salut de xiquets i grans».

També són freqüents, al Port, els

casos d'alcoholisme i drogaaddicció, si bé no s'ha apreciat un increment considerable després de la «reconversió». Tampoc la delinqüència, segons diu el president de l'Associació de Comerciants, no ha augmentat com a conseqüència de l'atur massiu, «i la que hi ha, crec, es deu més a la crisi en general, que ja s'arrossegava abans, i a la droga, que no al fet que els acomiadats s'hagen llançat al carrer. Això és impensable». De tota manera, insisteix tothom, encara és massa prompte per apreciar canvis importants. El més palpable, potser, és el desencant i la preocupació que es respira al carrer. Les darreres mobilitzacions, per tal d'aconseguir el compliment dels pactes signats pel govern, han trencat la calma que seguí a la primera derrota. Com abans, diuen els treballadors, «lluitarem per l'única cosa que tenim: el dret a un lloc de treball, i a les prestacions que hem guanyat amb el nostre esforç», però tots saben que l'adversari és massa fort. □

ALTS FORNS, MITE I REFERÈNCIA

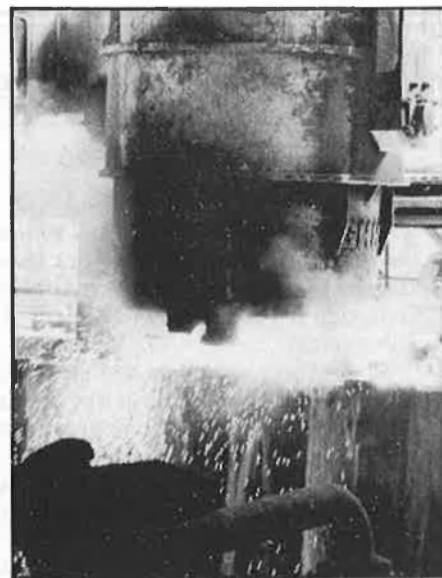
La protesta, de nou

Algunes actuacions concretes de l'administració i les escasses perspectives de la Zona de Preferent Localització Industrial situada a Sagunt comencen a escampar l'alarma entre els treballadors de la comarca. El mite de l'actuació òptima dels governs central i autonòmic en el procés de reconversió comença ja a fer fallida.

A. Sánchez

Allò que havia estat presentat com el millor exemple de l'eficàcia de la política de reindustrialització ha tornat a ser actualitat els últims dies. Els treballadors d'AHM, en primer lloc, i la població de Sagunt, en última instància, han començat a mobilitzar-se de nou i a posar damunt la taula els seus dubtes sobre la realitat d'un procés que ha estat utilitzat contínuament com a mostra que la reconversió no havia tingut resultats traumàtics.

Sembla, per les manifestacions i les assemblees de les darreres setmanes,

AHM: ¿quin exemple d'eficàcia?

que molts saguntins dubten de les paraules de Segundo Bru quan afirmava que «l'esdevenidor de Sagunt serà molt distint, hi haurà un teixit industrial absolutament diversificat, amb un seguit de petites i mitjanes empreses de sectors amb tecnologies altament competitives, que no solament podran reabsorbir els excedents de plantilla d'AHM, sinó que, a més, facilitaran treball a dos col·lectius de la zona molt necessitats, com poden ser